

D3X har en mjukhet i bilderna som är väldigt lätt att tycka om.

TEST NIKON D3X

STORHETEN SITTER I DETALJERNA

FAKTA: Nikon D3X

Rek. pris	77 990 kronor
Sensorstorlek	35,9 x 24,0 mm CMOS
Förlängningsfaktor	1
Damm borttagning	Ja
Effektiv upplösning	24,4 megapixel (6048 x 4032)
Filformat	JPEG, RAW
Objektivfattning	Kompatibel med Nikons F-bajonett
Inbyggd bildstabilisering	Nej
Autofokus	Multi-CAM 3500FX med 51 punkter
Serietagning	5 bilder/s
Sökare	Spegelreflex, ögonavstånd 18 mm, 0,7x förstoring, ca 100% täckning, dioptrijjustering -3 till +1
Skärm	3,0 tum (920 000 bildpunkter), fast
Skärmsökare	Ja
Ljusbildning	Flerfälts (1005 st), centrumvägd, spot
Vitbalans	Auto, 7 lägen, 4 egna, manuell
ISO	100-6400
Slutartid	60-1/8000 s och B-läge
Exponeringskomp	+/- 5 med 1/3 steg
Självutlösare	2, 3, 10 och 20 sekunder
Blixt	Nej
Minnestyp	Compact Flash (två fack)
Batteri	EN-EL4a litiumjon
Mått	160 x 157 x 88 mm
Vikt inkl. batterier	1300 gram

Nikon har byggt den hittills bästa digitala systemkameran i småbildsklassen, i varje fall om man ser till bildkvaliteten när den är som bäst. Men vem ska köpa den?

TEXT OCH FOTO GÖRAN SEGEHOLM

**Tonomfång är inte samma sak som dynamiskt omfång. Ett stort tonomfång kan beskrivas som «hög färgupplösning», att kameran fångar även små skillnader i färgnyans. Ett litet tonomfång innebär att olika nyanser hos motivet får samma färgvärde i den färdiga bilden. Ett stort tonomfång ger fotografen möjlighet att göra mer i bildbehandlingen utan att bandning uppstår i bilden.*

«Upplösning är en kvalitet i sig», brukar en reklamfotograf jag känner säga med en tillfredsställd suck när han detaljgranskar de enorma bildfilerna från sitt digitala bakstycke i kvartsmiljonklassen.

Jag inbillar mig att det är något liknande jag känner inför bildfilerna från nya Nikon D3X, fast på en lägre nivå. Detaljerna vill inte ta slut och jag ser inte en tillstymmelse till brus. Färgåtergivningen är rik, det stora tonomfånget gör att skuggorna villigt öppnar upp sig och avslöjar nya detaljer i bildbehandlingen. På pixelnivå ger D3X en silkeslen knivskärpa som det är väldigt lätt att tycka om. Troligen har det att göra med ett väl avvägt lågpasfilter («antialias» på engelska) som eliminerar moiré samtidigt som det stjälar mindre skärpa än hos andra kameramodeller.

Flera av varandra oberoende testare har redan utropat D3X till världens bästa digitala systemkamera, och så länge vi håller oss till småbildsklassen har i alla fall inte jag hittat något som talar emot.

Långsam. När du fotograferar med högsta bildkvaliteten, 14 bitar, sjunker hastigheten på serietagningen från 5 till 1,8 bilder per sekund. Canons motsvarande modeller fotograferar alltid i 14-bitarsläge.

KAMERA & BILD
TOPPKLASS

D3x delar marknads kanske bästa autofokussystem med Nikon D3 och D700.

Om D3x ska ge full valuta för de 72 000 kronorna som den kostar krävs objektiv av högsta kvalitet.

Här saknas en knapp för exponeringslås.

AVSLÖJANDE SKUGGOR

Nikon D3X

Nikon D700

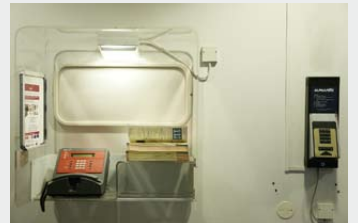
Canon 1Ds Mark III

Canon 5D Mark II

Sony A900

Hela bilden

Det är i skuggorna som skillnaderna i dynamiskt omfång syns. Men vid ett normalt inomhusmotiv som detta är skillnaderna små, trots att vi ljusat upp skugg-

området 2 steg och skruvat upp ISO till 1600. Vid ännu mer extrema lyft visar sig Nikon D3x liksom D700 ge imponerande rena färger i skuggorna.

Vid fotografering under kontrollerade former och med låga ISO-tal är D3x *state of the art*.

Så långt allt gott. Självklart finns det också nackdelar, beroende på vilken kamera man jämför med. En jämförelse är ofrånkomlig, den med föregångaren Nikon D3, utan «x». Det är i allt väsentligt samma kamera som D3x med undantag för bildsensorn och tekniken kring den.

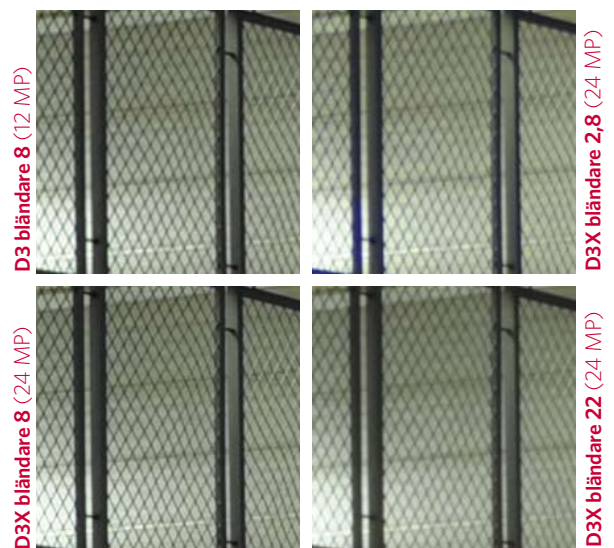
Huskonstruktionen som förenar D3:orna är kanske den bästa på marknaden idag med mycket som tilltalar yrkesfotograferna. Slagtålig konstruktion, dubbla minneskortplatser och en ljusstark sökare som visar hundra procent av bilden. Autofokusen är i absolut toppklass, batterilivslängden likaså. Ergonomiskt är huset mycket bra, möjligen kan man klaga på att vissa regler är svåra att nå när kameran hålls vertikalt.

De små praktiska skillnader som finns mellan D3-model-

lerna är logiska. Eftersom D3x ger större bildfiler, 24 megapixel istället för 12, så är den långsammare i serietagningen. Kamerans bildprocessor måste bearbeta mer data per tagen bild. En annan följd av skillnaden i megapixelantal är att fotositerna (pixlarna) på bildsensorn är större hos Nikon D3. Det är en av förklaringarna till varför den klarar att återge bilder av bättre kvalitet vid höga ISO. Vid ISO 1600 är det i stort sett dött lopp mellan D3 och D3x, men därutöver är ett och ett halvt år gamla D3 den bättre kameran.

Så vi har en kamera, Nikon D3, som passar bäst för sport, dokumentärt och reportage. Och så har vi en, D3x, som är ett bättre val för till exempel studio, mode och landskap.

I bästa fall skulle detta vara de enda skillnaderna som en köpare behövde bry sig om. Men tyvärr finns det ytterligare en: Priset. D3x kostar 24 000 kronor mer än sitt äldre system. Plus moms. Det känns inte logiskt. Sony A900 har en

Den som inte planerar att krama ur maximal bildkvalitet ur sin D3X har inte heller någon nytta av dess unikt höga upplösning. Som de här detaljbilderna visar har det större betydelse vilken bländare du använder än hur många megapixel kameran har.

De tre första detaljerna är utsnitt ur bilder tagna med bländare 2,8, 8 respektive 22 med Nikon D3X och den erkänt fina normalzoomen AF-S 24-70/2,8. Notera hur mycket skärpa som går förlorad vid största och minsta bländaröppningen.

Den fjärde bilden är tagen vid bländare åtta men i halva upplösningen,

bara 12 megapixel. Den är inte lika skarp som bilden med 24 megapixel vid bländare 8, men bättre än 24 megapixel både vid bländare 2,8 och bländare 22.

Slutsats: Om du inte fotograferar för optimal bildkvalitet idag så har du mer att vinna på att använda rätt bländare och ett stadigt stativ än att gå upp från tolv till 24 megapixel och fortsätta som tidigare.

Förstoringen av detaljbilderna motsvarar en utskrift i format 100 x 70 centimeter. Tryckupplösningen är 146 ppi.

Upplösning är en kvalitet i sig. Rätt använd drar D3X mer detaljer ur motiven än någon annan digitalkamera i småbildsklassen.

liknande sensor (på papperet, inte i praktiskt bruk), och hela kameran kostar ungefär lika mycket som mellanskillnaden mellan de båda modellerna i Nikons D3-serie.

Kamera som ställer krav

Vi vet inte vilka skäl Nikon har för att sätta priset som de gjort. Kanske vill de signalera kvalitet, kanske bedömer de att kameran är så bra att de säljer tillräckligt många ändå. Kanske är de medvetna om att de har marknadens bästa kamera just nu och vill göra största möjliga vinst på den. Vad det än är så lär det i varje påverka köpbeslutet för alla potentiella kunder. Är skillnaden i bildkvalitet mellan D3 och D3X verkligen värd 30 000? Till syvende och sist handlar det om hur stor andel av dina bilder som blir bättre av det dyrare kamerahuset. En hel del krav måste vara uppfyllda för att D3X ska vara en bra idé jämfört med den vanliga D3:an.

- Alla bilder du tar på ISO 1600 och uppåt går bort. Där är Nikon D3 bättre.

- Alla tillfällen där du är beroende av snabbast möjliga serietagning går bort.

- Alla bilder där kameran inte är hundra procentigt still under exponeringen går bort, även minimala mikroskakningar åter snabbt upp hela upplösningvinsten. Vill du ha full valuta för de 70 000 kronor som D3X kostar så bör du ta med stativet ofta.

- Alla bilder som inte ska tryckas eller skrivas ut i större format än A3 går bort. Även om en betraktare med god vilja kan se vissa skillnader i detaljrikedom mellan D3 och D3X i det formatet så handlar det om försumbara skillnader.

**LÄS MER PÅ
WEBBEN**
www.kameraochbild.se

Om du är nyfiken på mer om hur bra D3X är att hantera och hur snabb autofokusen är kan du läsa testet av Nikon D3 på:
www.kamerabild.se/tester

Så satte vi betyget

Bildkvalitet 10

Väldigt nära en 11:a i betyg. I mitt tycke ska Nikon D3X inte behöva dela högsta betyget med någon annan kamera i småbildklassen. Skärpa, tonomfång, dynamiskt omfång, allt finns där.

Byggkvalitet 10

Ett av marknadens bästa kamerahus om man inte bryr sig om vikten.

Ergonomi & logik 9

Även om Nikon borde arbeta lite på sina menysystem så kommer man inte ifrån att deras kamerahus är i toppklass rent ergonomiskt. Dock är inte vertikalgreppet toppen.

Mångsidighet 8

Bildmässigt står det väldigt bra till med mångsidigheten, men kamerahusets storlek gör det mindre lämpligt för diskret fotografering.

Valuta för pengarna 5

Ledsen Nikon, betyget blir inte bättre än så här. Påslaget på trettio tusen kronor är i grövsta laget. Ändå är kameran ett kap för den som känner att den kan ersätta en mellanformatskamera.

Nikon D3X

BETYGSATT I KLASS

SYSTEM

• Bildkvalitet	████████████████████
• Byggkvalitet	████████████████████
• Ergonomi & logik	██████████████████
• Mångsidighet	██████████████
• Valuta för pengarna	██████

SNITT BETYG 8,2

REKOMMENDERAT PRIS 77 990 KR

Styrkor Bästa bildkvaliteten av alla digitalkameror i småbildsklassen. Stryktålig. God ergonomi. God tillgång till kvalitetsoptik.

Svagheter Priset och storleken.

BRUSJÄMFÖRELSE

NIKON D3X

ISO 1600

NIKON D3X

ISO 3200

NIKON D3X

ISO 6400

NIKON D700

ISO 1600

NIKON D700

ISO 3200

NIKON D700

ISO 6400

CANON 5D MARK II

ISO 1600

CANON 5D MARK II

ISO 3200

CANON 5D MARK II

ISO 6400

SONY A900

ISO 1600

SONY A900

ISO 3200

SONY A900

ISO 6400

CANON 1DS MARK III

ISO 1600

CANON 1DS MARK III

ISO 3200

Nikon D3X imponerar med mycket hög upplösning och relativt lågt brus. Canon EOS 5D MARK II ger aningen mer brus. Men den som är ute efter hög-ISO-egenskaper ska titta närmare på Nikon D3/D700.

• Alla bilder som du tar med objektiv som inte är i toppklass går bort. Den fina sensorn i D3X behöver riktiga kvalitetsobjektiv för att göra fullt bruk av alla megapixel. Kameran avslöjar obarmhärtigt objektivens alla svagheter.

• Alla bilder som du tar på de två största och de två minsta bländaröppningarna går bort, grovt räknat. De flesta objektiva når sin maxskärpa först när de bländas ner två steg, och i kombination med D3X förlorar de den vid bländare elva och mindre. I det senare fallet beror det främst på en effekt som kallas diffraktion. Det går inte att bygga bort ens om objektivet får kosta hur mycket som helst.

Alternativ till Hasselblad?

Alla om och men som omger fotograferingen i kombination med det höga priset lär minska

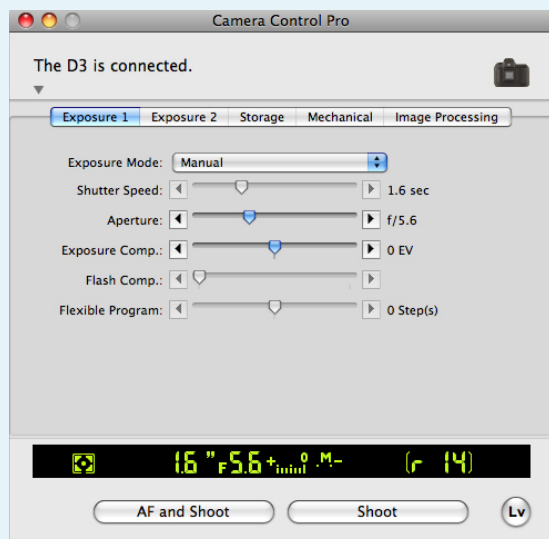
antalet spekulanter markant. För nittionio procent av alla som fotograferar i klassisk småbildsstil är D3X trevlig men onödig. Överkill. För dyrt i förhållande till vinsten i bildkvalitet.

Men det finns ett annat perspektiv. Ett perspektiv ur vilket D3X inte ser ut som en överprissad lyxmodell med begränsade fördelar, utan som ett budgetalternativ med tillräckligt god bildkvalitet, om än inte i toppklass. Jag talar om studiofotografens, modefotografens och landskapsfotografens perspektiv, de som idag går och funderar på en digitalkamera i den dyra mellanformatsklassen. Samtidigt som jag vill avråda de allra flesta klassiska småbildsfotografer från att lägga ut sjuttio tusen på en D3X så är jag beredd att uppmuntra potentiella mellanformatsfotografer att ta en rejäl titt på Nikons senaste innan de lägger ut det dubbla på exempelvis Hasselblads ingångsmodell H3D II-31.

STYR DIN NIKON FRÅN DATORN

Med D3X satsar Nikon på att komma in i fotostudion. I studiomiljö uppstår oftare än annars behovet att fotografera direkt till dator, varför Nikons program Camera Control Pro 2 fått förnyad aktualitet.

I ett program som heter Camera Control Pro

är naturligtvis kamerastyringen central, och allt som går att påverka utan ett mekaniskt reglage går att styra från datorn. Programmets begränsning är att det inte går att göra inställningar som använder dedikerade reglage på kamerahuset, som autofokusläge (s, c eller m), autofokusmetod eller mätmetod för ljusmätaren. Naturligtvis går det inte heller att zooma, eftersom det kräver handkraft. Däremot är det fritt fram för allt som enbart styrs via mjukvara, det vill säga allt du matar in genom att trycka in en knapp och samtidigt snurra på inmatningsrattarna vid höger tumme och pekfinger. Eller för all del allt

som du matar in med flervägsväljaren på kamerans baksida. Exponeringsmetod, bländare, slutartid, iso, vitbalans, exponeringskompensation, gaffling – allt går att komma åt via programmet. Och, naturligtvis, avtrycket.

Men Camera Control Pro är mer än så. Via ett fönster kommer användaren åt samtliga menyer, men på ett mer överskådligt sätt än i kameran. Det är möjligt att lagra olika inställningar i fyra olika minnesbanker. Det går också att synkronisera kamerans klocka med datorns. Den som vill påverka bildresultatet redan i kameran kan göra egna kurvor som appliceras på jpeg-filerna. Om du använder Nikons egna programvaror för att läsa råfiler så syns förändringarna även där, men är möjliga att ångra.

Men den coolaste funktionen med Camera Control Pro 2 är möjligheten att använda live view och se sökarbilden på datorskärmen.

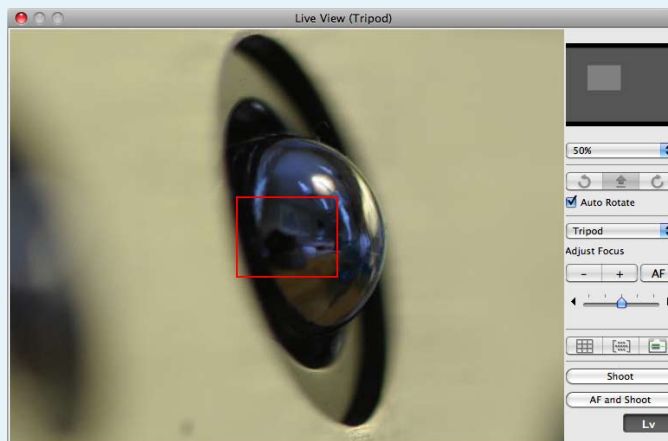
Det ger fotografen möjlighet att komponera bilden även när kameran är placerad otillgängligt. I läget «stativ» går det att ställa in skärpan exakt i mikrosteg med förhandsvisning i hundra eller till och med tvåhundra procent. I det läget ställer kameran in angiven bländare, så det går att granska skärpedjupet minutöst. Live View-

läget har vissa begränsningar. Efter ungefär fem minuter stänger kameran av förhandsvisningen automatiskt. Det går inte att sätta på den igen förrän efter en stund.

Kopplingen mellan kamera och dator kan ske trådlöst genom den trådlösa sändaren WT-4 som kopplas till kameran, alternativt med hjälp av en vanlig USB-sladd på upp till fem meter. Det är möjligt att längre sladdar är möjliga med viss förstärkning, men det är inget vi har testat.

Camera Control Pro 2 gör sitt jobb, men känns lite opolerat. Det är aningen segare än vi skulle hoppats och gränssnittet har inte alls den genomtänkta design som vi vant oss vid från Nikons kamerahus. Vi saknar möjligheten att använda Mirror up-läget, men det kan till viss del kompenseras genom att använda exponeringsfördröjning.

Programmet kostar cirka 1400 kronor inklusive moms och fungerar tillsammans med de flesta av Nikons nyare systemkameror, men kolla först att just din modell finns med på listan. Motsvarande program för Canon är gratis.

Jag skulle aldrig påstå att Nikon D3X når upp till samma bildkvalitet som hasselbladaren, men kanske kommer den tillräckligt nära för de mångas behov. Med 24,5 megapixel finns beskärningsmarginalen som magasin fotografen behöver. Dessutom har D3X ett överlägset autofokussystem.

Prisskillnaden mellan D3X och Hasselblads ingångsmodell skulle kunna varit ännu större. Nikon hade inte behövt använda sitt dyraste kamerahus. En modell byggd på D700:ans kamerahus skulle prismässigt kunnat konkurrera med både Sony A900 och Canon EOS 5D MARK II, som båda har samma sensorstorlek och nästan lika hög upplösning till mindre än halva priset. Bildkvaliteten är inte riktigt på samma höga nivå som hos Nikon D3X, frågan är bara om skillnaderna verkligen motiverar prisgapet. Visserligen är D3X mer välbyggd, men hur stryktålig måste en

studio- eller landskapskamera egentligen vara?

Om Nikon följer sitt tidigare mönster kommer vi att se sensorn från D3X i ett billigare hus om ungefär ett år. Kanske heter den kameran D700X. Tills dess är Canon 5D MARK II det riktigt billiga mellanformats-alternativet och Nikon D3X det bättre men nästan tre gånger dyrare.

Sammanfattningsvis är Nikon D3X en fantastisk kamera. Om den kostade ungefär lika mycket som högisomästaren Nikon D3 så skulle det vara svårt att välja mellan modellerna. Även om designen på D3X gör att den lämpar sig bäst för låga ISO så behöver den verkligen inte skämmas för sina prestanda upp till maximala ISO 6400. Där är den inte lika bra som Nikon D3 eller D700, men matchar utan problem rosade Canon 5D MARK II och slår Sony A900 med hästlängder.

Det är bara det lilla problemet med prislappen. ■

KONKURRENTERNA

Canon Eos 5D Mark II
ger samma upplösning och nästan samma bildkvalitet till en tredjedel av priset.

LÄS MER PÅ
WEBBEN
www.kameraochbild.se

Nikon D3 ger fullt tillräckligt bildkvalitet för de flesta och kostar betydligt mindre.